

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก
อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต และกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยง

- ☒ ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- ☒ ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☐ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อกระบวนการ/โครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต กระบวนการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ ดัดแปลง/ รื้อถอนอาคาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง
๑	ผู้ขอรับ/ขอต่ออายุใบอนุญาตยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐาน	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดกับผู้มาติดต่อเพื่อแลกกับการอนุญาตก่อสร้าง/ดัดแปลง/รื้อถอนอาคาร
๒	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล เอกสาร หรือ หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	๑. เจ้าหน้าที่แก้งประวิงเวลา หรืออ้างว่าเอกสารไม่ครบถ้วนเพื่อบีบให้ผู้ขออนุญาตจ่าย "ค่าเร่งเวลา" ๒. เจ้าหน้าที่เลือกปฏิบัติ (ช่วยตรวจให้ผ่านอย่างรวดเร็วสำหรับคนคุ้นเคย)
๓	การพิจารณาคำขออนุญาตของเจ้าหน้าที่	๑. นายช่าง/เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแบบ เรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการ "แก้งมองไม่เห็น" จุดที่ไม่ถูกหลักกฎหมายควบคุมอาคาร ๒. การใช้ดุลยพินิจตีความกฎหมายเข้าข้างผู้ให้ผลประโยชน์
๔	การแจ้งผลการพิจารณาและออกใบอนุญาต	๑. ชะลอการออกใบอนุญาตหรือใบแจ้งผล เพื่อเรียกรับเงินงวดสุดท้าย (ค่าเซ็นอนุมัติ) ๒. ปลอมแปลงใบอนุญาต หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

ชื่อกระบวนการ/โครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต กระบวนการประเมินภาษีป้าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมลือหลัก

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง
๑	เจ้าของป้ายยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภ.ป.๑) เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเอกสารหลักฐาน	เจ้าหน้าที่เรียกเก็บเงิน เพื่อแก้งัดขนาดป้ายให้เล็กลงหรือแก้งัดเปลี่ยนประเภทป้ายเป็นอัตราที่ถูกลง
๒	พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาตรวจสอบรายการป้ายตามแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภ.ป.๑) และแจ้งการประเมินภาษี (ภ.ป.๓)	เจ้าหน้าที่แนะนำให้เจ้าของป้ายแก้ไขรายการป้ายใหม่เพื่อให้จำนวนป้ายลดลง เป็นป้ายตกสำรวจ ทำให้ชำระค่าภาษีป้ายน้อยลง โดยเจ้าหน้าที่ตั้งใจไม่ลงระบบเพื่อแลกผลประโยชน์ส่วนตัว
๓	เจ้าของป้ายชำระภาษี	เจ้าหน้าที่รับเงินสดแล้วไม่นำส่งคลังหรือนำส่งล่าช้า

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน

พิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียดดังนี้

*โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

*ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดความเสี่ยง

ระดับ	โอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยลง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน

ระดับ	ผลกระทบที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	สูง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	ปานกลาง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	น้อย	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	น้อยมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

การแบ่งระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ปานกลาง (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

■ สีเขียว	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับต่ำ (๑ - ๔ คะแนน)
■ สีเหลือง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
■ สีเขียว	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
■ สีแดง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ - ๒๕ คะแนน)

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- กระบวนการยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ ดัดแปลง/ รื้อถอนอาคาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	ผู้ขอรับ/ขอต่ออายุใบอนุญาตยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐาน	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด กับผู้มาติดต่อเพื่อแลกกับการอนุญาตก่อสร้าง/ดัดแปลง/รื้อถอนอาคาร	๕	๕	๕	สูง
๒	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง	๑. เจ้าหน้าที่แกล้งประวิงเวลา หรืออ้างว่าเอกสารไม่ครบถ้วนเพื่อบีบให้ผู้ขออนุญาตจ่าย "ค่าเร่งเวลา" ๒. เจ้าหน้าที่เลือกปฏิบัติ (ช่วยตรวจให้ผ่านอย่างรวดเร็วสำหรับคนคุ้นเคย)	๕	๕	๕	สูง
๓	การพิจารณาขออนุญาตของเจ้าหน้าที่	๑. นายช่าง/เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแบบ เรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการ "แกล้งมองไม่เห็น" จุดที่ไม่ถูกหลักกฎหมายควบคุมอาคาร ๒. การใช้ดุลยพินิจตีความกฎหมายเข้าข้างผู้ให้ผลประโยชน์	๕	๕	๕	สูง
๔	การแจ้งผลการพิจารณาและออกใบอนุญาต	๑. ชะลอการออกใบอนุญาตหรือใบแจ้งผล เพื่อเรียกรับเงินงวดสุดท้าย (ค่าเซ็นอนุมัติ) ๒. ปลอมแปลงใบอนุญาต หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด	๕	๕	๕	สูง

- กระบวนการประเมินภาษีป้าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมเหล็ก

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	เจ้าของป้ายยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภ.ป.๑) เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเอกสารหลักฐาน	เจ้าหน้าที่เรียกรับเงิน เพื่อแลกบัตรขนาดป้ายให้เล็กลงหรือแลกเปลี่ยนประเภทป้ายเป็นอัตราที่ถูกลง	๕	๕	๕	สูง
๒	พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาตรวจสอบรายการป้ายตามแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภ.ป.๑) และแจ้งการประเมินภาษี (ภ.ป.๓)	เจ้าหน้าที่แนะนำให้เจ้าของป้ายแก้ไขรายการป้ายใหม่เพื่อให้จำนวนป้ายลดลง เป็นป้ายตกสำรวจ ทำให้ชำระค่าภาษีป้ายน้อยลง โดยเจ้าหน้าที่ตั้งใจไม่ลงระบบเพื่อแลกผลประโยชน์ส่วนตัว	๕	๕	๕	สูง
๓	เจ้าของป้ายชำระภาษี	เจ้าหน้าที่รับเงินสดแล้วไม่นำส่งคลังหรือนำส่งล่าช้า	๕	๕	๕	สูง

ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ ดัดแปลง/ รื้อถอนอาคาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมลเหล็ก							
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๑	ผู้ขอรับ/ขอต่ออายุใบอนุญาตยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐาน	๑. เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดกับผู้มาติดต่อเพื่อแลกกับการอนุญาตก่อสร้าง/ดัดแปลง/รื้อถอนอาคาร	สูง	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับเงินทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดกับผู้มาติดต่อเพื่อแลกกับการอนุญาตก่อสร้าง/ดัดแปลง/รื้อถอนอาคาร	๑. จัดทำคู่มือแนวทางการขอรับ ใบอนุญาตก่อสร้าง/ ดัดแปลง/ รื้อถอนอาคาร สำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ๒. จัดทำมาตรการในการรับสินบนและบงกชโทษที่ชัดเจนถ้ามีการฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ๓. กำหนดบทลงโทษอย่างเคร่งครัดหากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเลือกรับผลประโยชน์ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการออกใบอนุญาต ๔. แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดรับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	กองช่าง
๒	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลเอกสาร หรือ หลักฐานที่เกี่ยวข้อง	๑. เจ้าหน้าที่แกล้งประวิงเวลา หรืออ้างว่าเอกสารไม่ครบถ้วนเพื่อบีบให้ผู้ขออนุญาตจ่าย "ค่าเร่งเวลา" ๒. เจ้าหน้าที่เลือกปฏิบัติ (ช่วยตรวจให้ผ่านอย่างรวดเร็วสำหรับคนคุ้นเคย)	สูง	กำหนดเกณฑ์และระยะเวลาการตรวจเช็คเอกสารที่ชัดเจน (Checklist) และโปร่งใส	๑. จัดทำใบรายการตรวจสอบเอกสาร (Checklist) ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และลงนามรับทราบร่วมกันทั้งเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอ ๒. หากเอกสารไม่ครบ ต้องทำหนังสือแจ้งปฏิเสธหรือให้แก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษรทันที ห้ามใช้ดุลยพินิจส่วนตัวปากเปล่า ๓. มีระบบบัตรคิวหรือการลงทะเบียนรับเรื่องแบบเรียงลำดับก่อน-หลัง (FIFO: First-In, First-Out)	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	กองช่าง

ขั้นตอนที่ ๔ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (ต่อ)

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การยื่นคำขออนุญาตก่อสร้าง/ ดัดแปลง/ รื้อถอนอาคาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลงุมลเหล็ก							
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๓	การพิจารณาคำขออนุญาตของเจ้าหน้าที่	๑. นายช่าง/เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแบบ เรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการ "แก้มองไม่เห็น" จุดที่ไม่ถูกหลักกฎหมายควบคุมอาคาร ๒. การใช้ดุลยพินิจตีความกฎหมายเข้าข้างผู้ให้ผลประโยชน์	สูง	ลดการใช้ดุลยพินิจส่วนบุคคลและเพิ่มระบบตรวจสอบถ่วงดุล (Cross-checking)	๑. กำหนดให้การตรวจหน้างานหรือพิจารณาแบบแปลนต้องทำในรูปแบบ "คณะทำงาน" หรือมีเจ้าหน้าที่ร่วมตรวจอย่างน้อย ๒ คน ๒. ใช้ภาพถ่ายหรือพิกัด GPS ประกอบรายงานการตรวจสภาพพื้นที่จริง เพื่อป้องกันการบิดเบือนข้อเท็จจริง ๓. มีการบันทึกผลการพิจารณาเป็นลายลักษณ์อักษรตามหลักวิศวกรรม/กฎหมายอย่างชัดเจนทุกคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตต้องมีเหตุผลทางกฎหมายรองรับ	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	กองช่าง
๔	การแจ้งผลการพิจารณาและออกใบอนุญาต	๑. ชะลอการออกใบอนุญาตหรือใบแจ้งผลเพื่อเรียกรับเงินงวดสุดท้าย (ค่าเซ็นอนุมัติ) ๒. ปลอมแปลงใบอนุญาต หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด	สูง	ควบคุมระยะเวลาตาม พ.ร.บ. อำนวยความสะดวกฯ และสร้างระบบติดตามสถานะ	๑. เปิดเผยแพร่ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน ณ จุดบริการและช่องทางออนไลน์ ๒. นำระบบแจ้งเตือนหรือระบบติดตามสถานะ (Tracking System) มาใช้ เพื่อให้ผู้ขออนุญาตทราบว่าเรื่องอยู่ที่ขั้นตอนใด ๓. ออกใบเสร็จรับเงินอย่างเป็นทางการจากระบบทุกครั้งที่มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียม	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	กองช่าง

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การประเมินภาษีป้าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก							
ลำดับ	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๑	เจ้าของป้ายยื่นแบบ แสดงรายการ ภาษีป้าย (ภ.ป.๑) เพื่อให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ความครบถ้วนถูกต้อง ของเอกสารหลักฐาน	เจ้าหน้าที่เรียกเก็บเงิน เพื่อแลกั้วัดขนาดป้าย ให้เล็กลงหรือแลกั้ว เปลี่ยนประเภทป้ายเป็น อัตราที่ถูกกลง	สูง	ต้องมีภาพถ่ายป้ายขณะทำการ วัดขนาดป้ายประกอบ ในรูปภาพ ในการยื่นแบบแสดง รายการภาษีป้าย (ภ.ป.๑)	๑. จัดทีมลงพื้นที่สำรวจข้อมูลป้ายอย่างสม่ำเสมอ ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการทำงานของ เจ้าหน้าที่ประจำทุกปี	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	กองคลัง
๒	พนักงานเจ้าหน้าที่ พิจารณาตรวจสอบ รายการป้ายตามแบบ แสดงรายการ ภาษีป้าย (ภ.ป.๑) และ แจ้งการประเมินภาษี (ภ.ป.๓)	เจ้าหน้าที่แนะนำให้ เจ้าของป้ายแก้ไข รายการป้ายใหม่ เพื่อให้ จำนวนป้ายลดลง เป็น ป้ายตกสำรวจ ทำให้ ชำระค่าภาษีป้ายน้อยลง โดยเจ้าหน้าที่ตั้งใจไม่ลง ระบบเพื่อแลก ผลประโยชน์ส่วนตัว	สูง	ตรวจสอบข้อมูลภาษีป้ายใน ระบบทะเบียนพาณิชย์ และ ระบบแผนที่ภาษีประกอบการ ประเมินภาษีป้ายทุกครั้ง	๑. กำกับดูแลเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการประเมิน ภาษีให้ยึดระเบียบ กฎหมายเป็นหลัก โดยบริการ แบบเสมอภาค ๒. ปลุกจิตสำนึกเจ้าหน้าที่ให้มีความรับผิดชอบต่อ หน้าที่	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	กองคลัง
๓	เจ้าของป้ายชำระภาษี	เจ้าหน้าที่รับเงินสดแล้ว ไม่นำส่งคลังหรือนำส่ง ล่าช้า	สูง	กำหนดให้ต้องนำเงินส่งฝ่าย การเงินทุกครั้งภายในวันที่รับ เงินหรืออย่างช้าที่สุดภายในวัน ทำการถัดไป	๑. ลดการใช้เงินสด โดยแนะนำให้ผู้เสียภาษีชำระ ผ่านแอปพลิเคชันธนาคาร (QR Code) แทนการยื่น ชำระเงินสดให้เจ้าหน้าที่ ๒. หากจำเป็นต้องรับเงินสด เจ้าหน้าที่ต้องออก ใบเสร็จรับเงินทันที	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙	กองคลัง